

Obsesif Kompulsif Bozukluk Hastaları ile Yaşanabilecek Zorluklar ve Aşım Yolları

Sevda BAĞ¹**GİRİŞ**

Obsesif kompulsif bozukluk (OKB), obsesyon ve kompulsiyonların sıklıkla kronik, bazen zaman içinde alevlenmelerle bozukluğa hakim olduğu ve kişinin günlük işlevini önemli ölçüde etkilediği önemli ruhsal bozukluklardan biridir(1). Obsesyon kişinin istemsizce ve ezici bir biçimde rahatsız edici bulduğu, bilinçli bir çabayla giderilemeyen, inatla yenilenen, sıkıntı yaratan düşünceler, dürtüler veya fantezilerdir(2). Obsesif-kompulsif semptomlar ego distonik (benliğe-yabancı) olarak görülmektedir. Bu belirtiler kişinin mantığı, hayat görüşleri, ahlaki anlayışı ve inançları ile çelişir ve kişi tarafından kabul edilemez olarak değerlendirilir.

Kompulsiyon obsesyona tepki olarak gelişen, sayma, kontrol etme veya kaçınma gibi tekrarlayan, düşünce veya davranışlardır. Obsesyonun neden olduğu rahatsızlığı gidermek amacıyla başlayan kompulsiyonlar zamanla artar ve sıkıntı yaratan da bu tekrarlayıcı eylemdir. Kişi takıntılardan veya kompulsiyonlardan kaçınmaya çalışsa bile onları durduramaz ve istenmeyen düşünce ve eylemler tekrar tekrar gelmeye devam eder. Tekrarlayıcı davranışlar olan kompulsiyonla, kişi tarafından gerçek bir bağlantısı olmayan aşırı veya anlamsız olarak algılansa da, obsesyonları etkisiz hale getirmek, korkulan şeyin olmasını engellemek ve kaygıyı azaltmak için tasarlanmıştır. Ancak obsesyonların şiddeti giderek artmaktadır.

¹ Psikiyatri Uzmanı, Sağlık Bilimleri Üniversitesi İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi Psikiyatri Kliniği, sevdabag@yahoo.com

KAYNAKLAR

1. Mc Kay D, Taylor S. Obsesif-Kompulsif Bozukluk ve Bağlantılı Sorunlar Klinik El Kitabı. Doğan B.Y. (Çeviri Ed.), İstanbul: Okuyan Us Yayın., 2008,15
2. Abramowitz J, McKay D, Taylor S. Obsessive Compulsive Disorder: Subtypes and Spectrum Conditions. New York: Elsevier; 2008. p.4-25
3. Tükel R, Topçuoğlu V, Demet MM Obsesif-kompulsif bozukluğun fenomenolojisi. İç: Anksiyete Bozuklukları. Ed. R. Tükel. Türkiye Psikiyatri Derneği Yayınları, Ankara; 2006. s:277-298.
4. Işık E, Taner E, Işık U. Güncel psikiyatri, 2. Baskı, 2008; 177.
5. Işık U, Şener Ş. Obsesif Kompulsif Bozukluk (Bölüm 24). İç: Aysev AS, Taner YI (editörler) Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Ve Hastalıkları. İstanbul: Golden Print; 2007. s.507-519
6. American Psychiatric Association. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fourth Edition, DSM-IV-TR. Washington DC. 2000. (Türkçe'ye çeviri: Ruhsal Bozuklukların Tanı ve İstatistiksel Elkitabı-4. Baskı, Metin gözden geçirmesi, Çeviri Editörü: E Köroğlu. Hekimler Yayın Birliği, Ankara. 2000.
7. Merikangas KR. Anxiety Disorders: Epidemiology. (In: Comprehensive Textbook of Psychiatry) VIII. Ed, BJ Sadock, VA Sadock. Lippincott/ Williams & Wilkins, Philadelphia. 2005.
8. Mc Kay D, Abramowitz S, Calamari J.E, Kyrios M, Radomsky A.S, Sookman D, Taylor S, Wilhelm S., 2004. A critical evaluation of obsessive-compulsive disorder subtypes: symptoms versus mechanisms. Clinical Psychology Review 24, 283-313.
9. Pauls DL, Alsobrook JP II, Goodman W, et al. A family study of obsessive compulsive disorder. Am J Psychiatry 1995; 512:76-79
10. Leonard HL, Leane MC, Swedo SE ve ark. Tics and Tourettes disorder: a 2 to 7 follow-up 54 obsessive children and adolescents. Arch Gen Psychiatry. 1992; 50: 429-439.
11. Vural P, Taneli S, Taneli Y. Obsesif kompulsif bozukluk tanısı alan çocuk ve ergenlerde ailesel özellikler. Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi. 2002; 9:172- 177
12. Lopez-Ibor JJ Jr. The involvement of serotonin in psychiatric disorders and behaviour. Br J Psychiatry 1988; 153(Suppl. 3):26-39.
13. Mundo E, Richter MA, Zai G, Sam F, McBride J, Macciardi F, Kennedy JL. 5HT1D beta receptor gene implicated in the pathogenesis of obsessive compulsive disorder: further evidence from a family based association study. Mol Psychiatr. 2002; 7:805-809.
14. Denys D, Zohar J, Westenberg HG. The role of dopamine in obsessive compulsive disorder: preclinical and clinical evidence. J Clin Psychiat 2004; 65(Suppl.14):11-7.
15. Eğel E. Obsesif kompulsif bozukluğun biyolojisi. Klinik Psikiyatri 2000; 3:46- 55.
16. Giedd JN, Rapoport JL, Garvey MA, Perlmutter S, Swedo SE. MRI assessment of children with obsessive compulsive disorder or tics associated with streptococcal infection. Am J Psychiatry, 2000; 157:281-283.
17. Graham MB, Milad MR. The study of fear extinction: Implications for anxiety disorders Am J Psychiatry 2011; 168(12):1255-65
18. Simon D, Kaufmann C, Müsch K, Kischkel E, Kathmann N. Fronto-striato- limbic hyperactivation in obsessive-compulsive disorder during individually tailored symptom provocation. Psychophysiology 2010; 47(4):728-38.
19. Bhattacharyya S, Khanna S, Chakrabarty K, Mahadevan A, Christopher R, Shankar SK. Anti-brain autoantibodies and altered excitatory neurotransmitters in obsessive-compulsive disorder. Neuropsychopharmacology 2009; 34(12):2489-96.

20. Freud A. Obsessional neurosis: A summary of psychoanalytic views as presented at the congress. In Stein DJ, Stone M (editors) Essential Papers on Obsessive Compulsive Disorder, New York: New York University Press, 1997,100-112.
21. Clark DA. Cognitive Behavioural Therapy for OCD. New York, The Guilford Press.2007
22. Clark DA. Obsesyonlar ve onların nötrleştirilmesi için bilişsel davranışçı terapi. I. Klinik Psikoloji Sempozyumu, 11-12 Mart 2009 Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
23. Yılmaz M.A.; Öğretmen çocuklarının mükemmeliyetçilik düzeyleri ile obsesif kompulsif belirtileri arasındaki ilişkinin incelenmesi, Haliç Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 23-31,(2016).
24. Atila A.; Böbrek nakli bekleme listesindeki hastaların sürekli öfke düzeyleri ve öfke ifade tarzları ile obsesif kompulsif semptomları arasındaki ilişkinin sosyo-demografik değişkenler eşliğinde incelenmesi, İstanbul Bilim Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 36-48,(2015).